

Umman 2006

Ali Balcı*

Umman için 2005 yılın-
dan yeni yıla sarkan en önemli
konu ABD ile Umman arasın-
da imzalanması öngö-rülen
serbest ticaret anlaşma-sıydı.
19 Ocak 2006'da ABD Ticaret
Temsilcisi Rob Portman ve
Umman Ticaret ve Endüstri
Bakanı Makbul Bin Ali Sultan
iki ülke arasında tarife ve en-
gellerin kaldırıl-masını ve
böylece ticaret hacminin artı-
rılmasını öngören ABD-
Umman Serbest Ticaret An-
laşmasını (STA) imzaladı.¹ İki

ülke yetkilileri arasında 12 Mart 2005'te başlayan görüşmelerin² sonu-
cunda imzalanan antlaşma Washington'un 2013 yılına kadar tamam-
lamayı düşündüğü ABD-Ortadoğu Serbest Ticaret Bölgesi projesinin
bir parçasıydı ve Umman bu anlaşmayı imzalayan beşinci Ortadoğu
ülkesi oldu. Söz konusu projenin ekonomik bir boyutu olduğu kadar
siyasi bir yönü de vardı³ ve böyle bir politika ile Washington yönetimi
Ortadoğu'dan kaynaklandığını düşündüğü terörizmin engellenmesini
de amaçlıyordu. Bu bağlamda 11 Eylül Komisyonu Raporu'nun "te-
rörle mücadeleye ilişkin kapsamlı bir ABD stratejisi kalkınma, daha
açık toplum, insanlara ailelerinin yaşamlarını geliştirme fırsatı sağla-
yan ekonomik politikaları da kapsamalı gerekir"⁴ tavsiyesi⁴

* Arş. Gör., Sakarya Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, Doktora Öğrencisi.

¹ "Oman signs free trade agreement with US", **Gulf News (GN)**, January 21, 2006.

² Ali Balcı, "Umman 2005", **Ortadoğu Yıllığı 2005**, Der.: Kemal İnât ve Ali Balcı, Nobel Yayınları, Ankara: 2006, s. 288.

³ Emad Mekay, "Conflicting priorities", **Al-Ahram Weekly**, n. 802, 6-12 July 2006.

⁴ "The 9/11 Commission Report", s. 379,
[<http://www.9-11commission.gov/report/911Report.pdf>] dan 3 Kasım
2006'da indirilmiştir.

ile birlikte düşünüldüğünde projenin siyasi yönü daha iyi anlaşılabilir. Siyasal açıdan bakıldığında anlaşma ayrıca Umman'ın ikinci intifadanın ardından Ekim 2000'de İsrail Ticaret Ofisi'ni kapatmasında olduğu gibi bir politikayı tekrar uygulamasını da engelliyordu⁵ ve anlaşmaya yönelik eleştirilerde en çok bu noktada yoğunlaşıyordu.

Resmî Adı	Umman
Başkent	Maskat
Yüzölçümü	212.460 km ²
Nüfus	3.204.897
GSMH	40,53 Milyar Dolar
Hükümet Biçimi	Monarşi
Devlet Başkanı	Kabus bin Said (1970-)
Dışişleri Bakanı	Yusuf bin Alavi
Türkiye Büyükelçisi	Muhammed Nasır El-Vohabi
Askeri Harcamalar/GSMH	% 11.4
Asker Sayısı	41,700 (2002)
Etnik Yapı	
Arap	% 75
Diğer	% 25 (Hindu, Pakistanlı, Sri Lanka, Bangladeşli)
Dini Yapı	
İbadi Müslüman	% 75
Sünni ve Şii	% 13
Diğer	% 12
Petrol Üretimi	740.000 varil/gün
Petrol Tüketimi	60.000 varil/gün
İhracat	21,02 milyar dolar
İthalat	9,928 milyar dolar

İki ülke arasında imzalanan STA'na göre, endüstriyel ve tüketim ürünlerinin tamamı gümrüğe tabi olmaktan çıkarılırken, tarım ürünleri konusunda Umman, Amerikan tarım ürünlerinin % 87'sinden ABD ise Umman tarım ürünlerinin tamamından gümrük vergisi almamayı öngörmektedir. Daha hassas olan tekstil ürünleri için ise tarifelerin kısa süre içinde ya da beş yıla kadar kaldırılacağı belirtilmektedir.⁶ STA ile ayrıca iki ülke bir diğerinin özellikle finans, telekomünikasyon, sağlık başta olmak üzere hizmet sektörüne herhangi bir sınırlandırma olmaksızın girme hakkı kazanırken, Umman ABD'li yatırımcıların ülkede çalışabilmesine olanak sağlayacak patent ve çevre yasalarının yanı sıra çalışma yasasında da değişikliklere gitmeyi taahhüt ediyordu.⁷

Bu bağlamda Umman hükümeti 31 Ekim 2006'ya kadar çalışma yasasında bazı reformlara gideceği yönünde ABD'ye verdiği taahhütlerin önemli bir kısmını 9 Temmuz'da çıkardığı bir Kraliyet Kararna-

⁵ Emad Mekay, "Conflicting priorities", *Al-Ahram Weekly*, n. 802, 6-12 July 2006

⁶ Anlaşmanın tam metni, "Final Text of the US-Oman Free Trade Agreement", Office of the United States Trade Representative, [http://www.ustr.gov/Trade_Agreements/Bilateral/Oman_FTA/Final_Text/Section_Index.html] den 3 Kasım 2006'da indirildi.

⁷ Jasim Ali, "FTA forces labour reforms in Oman", *GN*, 21 July, 2006.

mesi (*Royal Decree*) ile hayata geçirdi.⁸ Bu kararname, Çalışma Bakanlığı'nın ortak pazarlık izni için düzenlemeler yapması, sendika eylemlerinden dolayı işten çıkarmanın yasaklanması, her iş yerinde birden daha fazla sendikaya müsaade edilmesine ilişkin yasalarda değişiklik yapılması, sendika karşıtı eylemlerde bulunan işverenlere yönelik cezaların ağırlaştırılması, grev hakkının güvence altına alınması, sendikalara eylemlerini özgür bir şekilde yerine getirebilme imkânlarının sağlanması ve çocuk emeğini ihlal edenlere para ve hapis cezaları getirilmesi gibi düzenlemeleri öngörmektedir. Umman'ın bu düzenlemeleri hayata geçirmede bu kadar aceleci davranmasının nedeni, antlaşmanın ABD Temsilciler Meclisi'nde onaylanmasını kolaylaştırmaktı. 29 Haziran'da Senato tarafından 34'e karşı 60 oyla antlaşmayla ilgili yasayı onaylanmasının ardından özellikle Temsilciler Meclisi'ndeki Demokratlar antlaşmaya yönelik bazı eleştiriler getirmişti.⁹ Sonunda antlaşma 21 Temmuz'da Temsilciler Meclisi tarafından da 205'e karşı 221 olayla kabul edildi.¹⁰

STA'nın uygulamaya girmesinin ardından iki ülke arasındaki ticaret hacmi önemli ölçüde artış gösterdi. STA'nın görüşülmeye başlamasıyla birlikte 2004'te 784 milyon dolar olan iki ülke arasındaki ticaret hacmi 2005 yılında 1,2 milyar dolara yükselmişti. Antlaşmanın imzalandığı tarihten itibaren 30 şirketin bulunduğu Ahmedinecad borsasının verileri de önemli ölçüde değişti. İlk 2 aylık sürede bankacılık, endüstri ve hizmet sektöründe ortalama % 9 civarında artış yaşandı.¹¹ Ayrıca, 2006'nın ilk altı ayında ülkenin Gayri Safi Milli Hâsılası % 21,8 oranında artış gösterdi.¹² Kısacası, antlaşma Umman açısından, Umman'ın ABD Büyükelçisi Hunanina Al-Mughair'in de altını çizdiği gibi, petrole bağımlı ekonominin "çeşitlendirilmesine katkı sağlayacak" olması bakımından önem taşımaktaydı.¹³ Bu bağlamda STA ile birlikte petrol dışı sektörlerde görülen hareketlilik Ahmedinecad yö-

⁸ "Status of Oman Labor Commitments", **Office of the United States Trade Representative**, July 2006,

[http://www.ustr.gov/assets/Document_Library/Fact_Sheets/2006/asset_upload_file562_9641.pdf]'dan 3 Kasım 2006'da indirildi.

⁹ Jasim Ali, "FTA forces labour reforms in Oman", **GN**, 21 July, 2006.

¹⁰ "US approves FTA with Oman", **GN**, 21 July, 2006.

¹¹ "Substantial Gains", **Oman Economic Review**, October 2006.

[http://www.oeronline.com/php/2006_oct/market_view.php]'dan 6 Kasım 2006'da indirildi.

¹² "Oman's first-half GDP jumps 21.8% ", **GN**, December 12, 2006.

¹³ "House Approves US-Oman Free Trade Pact", **The Guardian**, July 20, 2006.

netiminin uzun süredir çaba gösterdiği ülke ekonomisini çeşitlendirme politikası ile birlikte düşünüldüğüne Umman için “olumlu” bir gelişme olarak gösterilebilir.

Umman’ın bölge sorunlarına ilişkin politikasına geçmeden önce Umman dış politikası konusunda bazı ipuçları vermesi dolayısıyla NATO Ortaklığına İlişkin Alt Komite’nin 1-3 Nisan tarihleri arasında Umman’ı ziyaret etmesine ve bu ziyaret sırasında yapılan görüş alış-verişlerine değinmek faydalı olabilir.¹⁴ Görüşmelerde temel vurgu Körfez’deki güvenlik ve istikrarın yanı sıra, Umman’ın iç güvenlik ve istikrarına yapılırken, Umman Dışişleri Bakanı Yusuf bin Alevi bin Abdullah ülke dış politikasının bağımsızlığını öne çıkardı. İran’ın nükleer programı konusunda ise NATO yetkilileri ve Ummanlılar arasında görüş ayrılıkları yaşandı. NATO yetkilileri söz konusu soruna dikkatleri çekmeye çalışırken, Ummanlı yetkililerin birçoğu İran konusunun bölgede yaşanan diğer olaylardan daha önemli olmadığını, Irak gibi önemli bir sorun varken böylesine “belirsiz” bir konuya odaklanmanın doğru olmadığını öne sürdüler. Hatta bazı yetkililer, İsrail 200 civarında nükleer silaha sahipken, ABD ve Avrupa tarafından İran’a yönelik yürütülen kampanyanın “ikiyüzlü” bir politika olduğunu iddi etti. Bu suçlamaya karşılık NATO delegasyonundan Jan Petersan, İsrail’in aksine İran’ın Nükleer Silahsızlanma Anlaşmasını (NPT) imzaladığını dolayısıyla asıl sorunun Tahran’ın bu antlaşmaya uymaması olduğunu öne sürmüştür. İran konusunda kaygılı olan az sayıda Ummanlı yetkili de Tahran’ın nükleer programından ziyade Mahmud Ahmedinecad’ın seçilmesiyle birlikte İran Devrim Muhafızları Pasdaran’ın yeniden etkin hale gelmesinden kaygı duyulması gerektiğine dikkat çektiler.

İsrail-Filistin sorununa barışçıl bir çözüm bulunmasının sadece Ortadoğu için değil Körfezin güvenlik ve istikrarı için de çok önemli bir konu olduğu noktasında ise delegasyon ve Ummanlı yetkililer benzer görüşler öne sürdü. Ummanlı yetkililer Hamas’ın seçilmesinden sonra sorunun barışçıl bir şekilde çözülmesi konusunda şüphelerinin arttığını öne sürerken, El-Fetih’in de “fonksiyonel olmadığı”nı altını çizdiler. Filistin sorununun yanı sıra, “önemli derecede istikrar-

¹⁴ “1-3 April 2006, Visit of The Political Committee’s Sub-Committee on NATO Partnerships to The Sultanate of Oman”,
[<http://natopa.ibicenter.net/Default.asp?SHORTCUT=940>]’dan 18 Ekim 2006’da indirildi.

sız" bir komşu olarak nitelendirdikleri Irak'ın bölge ve körfez ülkeleri için ciddi bir güvenlik sorunu olmaya başladığına dikkat çeken yetkililerden Büyükelçi Talib El-Raisi Irak sorunuyla birlikte bölgede ayrı ama birbiriyle ilişkili üç ayrı sorunun derinleştiğini ileri sürdü. Şii-Sünni, Kürt-Arap ve uluslararası koalisyon-Suriye ve İran şeklinde sıraladığı bu çatışma alanlarının bölge için önemli güvenlik sorunlarına yol açtığı ve bugün için en iyi senaryonun seçimler yoluyla Irak'ta bir ulusal birlik hükümetinin oluşturulması olduğunun altını çizdi. El-Raisi ayrıca Afganistan sorununa da değinerek söz konusu ülkenin ciddi bir istikrarsızlıkla karşı karşıya olduğunu, ISAF'ın güneye doğru genişlemesinin ve ülkedeki NATO askerlerinin 16.000'e çıkarılmasının söz konusu istikrarsızlığı önleme konusunda önemli adımlar olacağını ifade etti. Görüşmelerin sonunda ise, Ummanlı yetkililer NATO ile yakın ilişkilere şimdilik mesafeli baktıklarını, bunun da ittifakın ne anlama geldiği konusunda net fikirleri olmamasından kaynaklandığını belirttiler.

2006'da Ortadoğu ülkelerinin dış politikaya ilişkin en önemli gündem maddelerinden ilki İran'ın nükleer silah programıydı. Başından beri İran'a yönelik güç kullanılmasına karşı çıkan Umman, bu konudaki kararlılığını bazı politikalarla somutlaştırdı. 29 Ocak 2006'da Umman Dışişleri Bakanı Yusuf Bin Alevi'nin İran Dışişleri Bakanı Manuchehr Mottaki ile yaptığı görüşmenin gündemi Batılı ülkeler ile İran arasında yaşanan nükleer krizdi. Görüşmeler sırasında Alevi bin Abdullah, tarafların istemesi durumunda Umman'ın da üyesi olduğu Körfez İşbirliği Konseyi (KİK)'nin sorunun çözümünde arabulucu bir rol üstlenebileceğini belirtti.¹⁵ Alevi bin Abdullah bir sonraki gün yaptığı açıklamada soruna ilişkin daha net bir tavır takınarak "İran'ın nükleer silah edinmek üzere olmadığını ve nükleer teknolojiiden barışçıl amaçlar sağlamak istediğine" inandığını belirtti.¹⁶ Alevi bin Abdullah ayrıca kendisi gibi Batılı ülkelerin de bu tespite inanması için İran'ın bu ülkelerle daha çok toplantı yapması ve görüşmelerde bulunması gerektiğinin altını çizdi.

6 Mayıs'ta Umman'ın da aralarında bulunduğu Körfez ülkeleri KİK toplantısı çerçevesinde bir araya geldiler. Toplantının ardından İran'a yönelik bir saldırının bölgeyi büyük bir tehlikeyle karşı karşıya

¹⁵ "Alawi Arrives in Tehran", *Times of Oman (TO)*, January 30, 2006.

¹⁶ "Oman says Iran not interested in nuclear weapons production", *Kuwait News Agency*, January 31, 2006.

birakacağına yönelik kaygılarını belirten üye ülkeler krizin diyalog yoluyla çözülmesi gerektiğine işaret ettiler.¹⁷ KİK toplantısına katılan Umman Dışişleri Bakanı Alevi bin Abdullah daha sonra 8 Mayıs 2006'da İran Dışişleri Bakan Yardımcısı Mohammad-Reza Baqeri ile görüşmelerde bulunmak için Tahran'a gitti. İkili arasındaki görüşmenin ardından Alevi bin Abdullah, İran'ın nükleer enerjiyi barışçıl amaçlarla kullanma hakkı olduğunun altını çizerek İran'a karşı düşünlmeden yapılacak herhangi bir hareketin "tüm bölgeyi yeni bir krizle" karşı karşıya bırakacağını belirtti.¹⁸

Alevi bin Abdullah ayrıca 22 Mayıs 2006'da Almanya Dışişleri Bakanı Frank-Walter Steinmeier ile Ahmedinecad'ta yaptığı görüşmede Almanya'nın soruna tüm ilgili taraflar için kabul edilebilir barışçıl bir çözüm bulma konusundaki çabalarını Umman yönetimi olarak takdir ettiklerini belirtti.¹⁹ Alevi bin Abdullah'ın İran'ın nükleer politikasına ilişkin bu yoğun ilgisi Umman'ın İran konusunda KİK temsilcisi olarak hareket ettiği yorumlarına yol açtı. Bunun üzerine Umman Dışişleri Bakanı bir açıklama yaparak bu yorumları reddetti ve bunun "sadece gündeme gelen bir düşünce" olduğunu dolayısıyla resmi bir görevi olmadığını altını çizdi.²⁰ İran ve Batılı ülkeler arasında yaşanan nükleer sorun Alevi bin Abdullah'ın Mısır gezisinde de gündemdedeydi ve 6 Haziran'da Mısır Dışişleri Bakanı ile görüşen Abdullah, söz konusu krizin körfez ülkelerini kaygılandığı görüşünü burada da tekrarladı.²¹

Kısacası, Umman Körfez ülkeleri arasında ABD'nin olası İran müdahalesine en fazla karşı çıkan ülke görünümündeydi. İran'ın Umman sahillerine sadece 50 mil mesafede olması dolayısıyla askeri bir müdahalede ülkenin bir tehditle karşı karşıya bulunması ve en önemli ticaret partnerlerinden biri olan İran'a yönelik olası izolasyonun ülke ekonomisini ve istikrarını olumsuz etkileyecek olması gibi gerekçelerle Umman'ın Körfez ülkeleri arasında soruna karşı daha

¹⁷ "GCC Seeks Iran's N-Assurances", **Arab News (AN)**, May 07, 2006; "GCC seeks more nuclear guarantees from Tehran", **Gulf Times**, May 07, 2006.

¹⁸ "Omani FM warns against any action against Iran", [www.arabicnews.com], May 09, 2006.

¹⁹ "GCC Countries Seek Dialogue with Iran on Nuclear Policy", **AN**, May 23, 2006.

²⁰ "Omani minister denies reports", **GN**, May 24, 2006; "Cool response to German FM's shuttle diplomacy", [Mehrnews.com], May 28, 2006.

²¹ "Iran N-issue cause for concern: Alawi", **TO**, June 07, 2006.

hassas bir tavır takındığı söylenebilir.²² Öte yandan, sorunda tarafsız kalmanın diğer bir ifadeyle İran'ın nükleer programının nükleer silah geliştirme amacı taşıdığını dile getirmemenin olası bir gerilimden Umman'ın daha az zararlar çıkmasını sağlayacağı düşünülmektedir. Ummanlı bir yetkilinin belirttiğine göre, Umman "tarafsız bir politika izlemesi dolayısıyla diğer Körfez ülkelerinden daha rahat" bir konumdadır. İran'ın Ahmedinecad büyükelçisinin ifadeleri de Ummanlı diplomati destekler yönde olmuştur: "Umman bizim konumumuzu diğerlerinden daha iyi anlıyor ... ve olası bir saldırıda üslerini Amerikan kullanımına açmayacaktır."²³

Bölge ülkelerini ilgilendiren diğer gündem maddesi ise Irak'ta savaş sonrası yaşanan gelişmelerdi. Irak'ta istikrarın sağlanması yönünde bir politika izleyen Ummanlı yetkililer 2006 yılı boyunca ülkede güvenlik ve istikrarı destekleyen açıklamalarda bulundular. Irak sorununa ilişkin ilk önemli açıklama Maskat yönetiminin Mayıs ayında kurulan yeni hükümeti desteklediği ve bu yönetimin ülkede ulusal birliği ve istikrarı sağlama konusunda başarılı olacağına inandığı oldu.²⁴ Daha sonra Dışişleri Bakanı Alevi bin Abdullah Mısır ziyareti sırasında yaptığı açıklamada "yeni Irak hükümetine ve onun başbakanına büyük bir güvenimiz var, Irak'ta güvenlik ve istikrarı sağlamak Iraklıların, komşu ülkelerin ve uluslararası toplumun işbirliğini gerektiriyor" ifadelerini kullanarak Umman'ın Irak'taki yeni hükümete yönelik politikasını netleştirdi.²⁵

Umman'ın 2006 yılı boyunca bölgesel dış politika bağlamında odaklandığı üçünü önemli konu Filistin-İsrail sorunu ve bu bağlamda gerçekleşen İsrail'in Lübnan işgali oldu. Ocak 2006'da Filistin'de yapılan başkanlık seçimlerini ılımlı el-Fetih'in değil de Hamas'ın kazanması Umman'ın Filistin-İsrail sorununa barışçıl bir çözüm bulunması şeklindeki geleneksel politikası bağlamında olumsuz bir gelişme olarak görülebilir. Tam da bu nedenle seçim sonuçlarına yönelik Maskat'ın ilk tepkisi Hamas'ın zaferini "şaşırtıcı" olarak değerlendirmek

²² "Oman shows solidarity with Iran in nuclear standoff: analysts", **Khaleej Times (KT)**, May 27, 2006.

²³ "Oman shows solidarity with Iran in nuclear standoff: analysts", **KT**, May 27, 2006.

²⁴ "Oman welcomes new govt in Iraq", **KT**, May 25, 2006.

²⁵ "Iran N-issue cause for concern: Alawi", **TO**, June 07, 2006.

olmuştur.²⁶ Fakat, Filistin sorunu Ortadoğu ülkelerini yumuşak karnı olduğu için Umman'ın yeni yönetime karşı uzun süre mesafeli bir politika izlemesi mümkün değildi. Filistin'deki yeni yönetimin ciddi bir ekonomik krizle karşı karşıya kalması Hamas ve Maskat yönetimi arasındaki ilişkilerin yumuşamasına neden oldu.

Hamas lideri Halid Meşal'ın Umman ziyaretinden önce Umman Haber Ajansına verdiği demeçte "hükümetin maaş ödemeleri yapmak için ayda 170 milyon dolara ihtiyacı olduğunu. Yardımların gelmemesinin ülkesi için büyük bir tehdit teşkil ettiğini ... ve bu güçlükleri Arap ülkelerinden gelecek yardımlarla aşabileceklerini" vurguladı.²⁷ Hamas liderinin 3 Nisan'da gerçekleştirdiği Umman ziyaretinin ardından Maskat yönetimi yaptığı açıklamada Umman'ın Filistin halkını yasal haklarını yeniden kazanma davalarında desteklemeye devam edeceğini belirtti.²⁸ Hamas'ın ekonomik olarak zor durumda olduğu göz önüne alınırsa görüşmelerde Umman tarafının ekonomik yardım konusunda herhangi bir ifadesi olmaması²⁹ Hamas'a yönelik mesafeli tutumun henüz tam olarak sona ermediğini gösteriyordu. Fakat kısa süre sonra Nisan ayı sonunda Umman ve Filistin tarafından üst düzey yetkililerin bir araya geldiği toplantıda taraflar arasında ekonomik ilişkilerin geliştirilmesinin yollarının tartışılması ilişkilerin mesafelilikten olumlu bir seyir aldığıнын göstergesiydi.³⁰

Hamas ile ilişkilerin olumlu bir seyir kazanması Umman'ın Filistin-İsrail sorununa barışçıl bir çözüm bulunması konusundaki politikasından geri adım attığı anlamına gelmemektedir. 1996'da ABD'de kurulan bir istihbarat şirketi olan Stratfor, 27 Eylül 2006'da, Umman Dışişleri Bakanı'nın New York'ta İsrail Dışişleri Bakanı Tzipi Livni ile gizli bir görüşme yaptığını yazması Umman'ın barışçıl çözüm konusundaki kararlılığının devam ettiğini gösteriyordu. Daha sonra farklı yayın organlarında da iki liderin yaptıkları görüşmede "İsrail-Filistin barış sürecini güçlendirmenin yollarını" tartıştığına³¹ ilişkin haberler

²⁶ Seu Hutton, "Threading a path through political minefields", October 14, 2006, [http://www.newsbriefsoman.info/index.php?itemid=244] dan 9 Kasım 2006'da indirildi.

²⁷ "Hamas leader asks Arabs to continue financial aid", *KT*, April 07, 2006.

²⁸ "Oman will continue support to Palestinians", *KT*, April 05, 2006.

²⁹ "Political Scene", Country Report: Oman, The Economist Intelligence Unit, United Kingdom, June 2006, s. 14.

³⁰ "Palestine and Oman to boost trade ties", *KT*, May 01, 2006.

³¹ "Secret meeting between Israeli-Omani FMs", *KT*, September 27, 2006.

çıkarsa da, bu görüşme resmi olarak doğrulanmadı. Böyle bir görüşmenin gerçekleştiği iddia edilen tarihlerde Alevi bin Abdullah BM Genel Kurulu'nda yaptığı konuşmada İsrail'in işgal altındaki bölgelerde uyguladığı şiddet politikasına ısrarla karşı çıktığını ve bu eylemlerin BM'nin barış girişimlerini tehlikeye attığını ifade etti. Alevi bin Abdullah ayrıca Umman'ın Arap Ligi'nin sorunun barışçıl çözümünde BM Güvenlik Konseyi'nin inisiyatif alması gerektiği yönündeki önerisini desteklediğini belirtti.³²

Dolaylı da olsa Filistin-İsrail sorunun bir parçası olan İsrail'in Temmuz 2006'daki Lübnan işgali konusunda Maskat yönetimi, saldırının başladığı günlerde sessiz kalmayı tercih etmiştir. İsrail ordusunun 30 Temmuz'da Kana kentinde 60 sivil öldürmesinin ardından Umman yönetimi İsrail'in Lübnan işgaline yönelik ilk tepkisini verdi. Sivillere yönelik bu saldırıyı kınadıktan sonra Dışişleri Bakanlığı yaptığı açıklamada "askeri güç kullanımının bir an önce durdurulması ... ve uluslararası toplumun politik önlemler alarak sorumluluğu üstlenmesi" gerektiğini belirtti.³³ İşgalin sona ermesinin ardından ise Umman yönetimi Lübnan'ın yeniden restorasyonu için 50 milyon dolarlık bir yardım yapacağını açıkladı.³⁴

2006 yılı boyunca Umman'ın komşu ülkeler ile ilişkileri Dışişleri Bakanı Alevi bin Abdullah'ın Kasım 2005'te " taraflar arasındaki boşlukları kapatmak ve kardeşler arasında barışı sağlamak" şeklinde özetlediği³⁵ politika çerçevesinde şekillenmiştir. Bu bağlamda en önemli gelişme olarak 6 Mayıs 2006'da Suudi Arabistan ve Umman arasında iki ülke vatandaşlarının pasaport yerine kimlik kartlarını kullanarak bir diğer ülkeyi ziyaret etmesine izin veren bir anlaşmanın imzalanması gösterilebilir.³⁶ Suudi Arabistan Kralı Abdullah'ın Aralık ayı sonundaki üç günlük Umman ziyareti de iki ülke ilişkileri açısından "tarihi" bir ziyaret olarak değerlendirildiği gibi, Abdullah ve Umman Kralı Qabus'un ziyaret sonrası açıkladıkları ortak bildiri Umman'ın bölge sorunlarına ilişkin politikasını özetlemesi açısından

³² "Oman supports call by League", *KT*, September 25, 2006.

³³ "Oman condemns Qana massacre, Palestine crisis", *TO*, August 01, 2006.

³⁴ "Omani sultan grants 50 million dollars in aid to Lebanon", *KT*, October 19, 2006.

³⁵ "No problems with neighbours: Oman", *KT*, November 23, 2005.

³⁶ "The 8th GCC Consultative Meeting Reviews the Whole Situation in the Region...", *Ain-El-Yaqeen*, May 12, 2006; "Saudis, Omanis Can Visit Each Other Without Passports", *AN*, May 07, 2006.

önemliydi. Bildiride Irak'ın ulusal birliğine vurgu yapılırken, İsrail'in Filistinlilere yönelik uyguladığı şiddetin "acilen kınanması ve eleştirilmesi", Kudüs'ün başkent olduğu Filistin devletinin bir an önce kurulması, "İsrail'in 1967'de işgal ettiği Golan Tepelerinden ve Şıba çiftliklerinde çekilmesi", İran nükleer krizine bir an önce çözüm bulunması, Tahran'ın Uluslararası Atom Enerji Ajansı ile diyalog ve işbirliğini sürdürmesi gibi görüşler dile getirilmiştir.³⁷

Kronoloji Umman 2006

19 Ocak:	ABD-Umman Serbest Ticaret Anlaşması (STA) imzalandı.
21 Temmuz:	STA Temsilciler Meclisi tarafından kabul edildi.
1-3 Nisan:	NATO Partnerliğine İlişkin Alt Komitesi Umman'a ziyaret gerçekleştirdi.
6 Mayıs:	Suudi Arabistan ve Umman arasında vize anlaşması yapıldı.
22 Mayıs:	Almanya Dışişleri Bakanı Frank-Walter Steinmeier Umman'ı ziyaret etti.
6 Haziran:	Mısır ve Umman Dışişleri Bakanları bir görüşme gerçekleştirmiştir.

³⁷ "Oman, Saudi call to respect Iraq's unity", **KT**, December 27, 2006; "Mideast situation tops Abdullah-Qaboos talks", **KT**, December 26, 2006.